

DET GYLDNE TAL I ARKITEKTUREN

Alt hvad øjet ser, har en dyb indvirkning på vores sundhed og generelle velbefindende. Arkitektur som er i harmoni, farvevalg, forholdet til landskabet omkring og de geometriske former bidrager med de elementer, som påvirker om vores omgivelser og enten nærer eller dræner os. Når arkitekturen legemliggør de universelle principper og harmoni kan den støtte os og vore hjem bliver som at være i himlen og vores arbejdsplader understøtter vores kreativitet, overskud og livsglæde.

Størstedelen af de nye bygninger nu om dage har en deprimerende grad af uniformitet over sig. De er resultatet af vores socioøkonomiske værdier (eller mangel på samme) og afspejler vores konformitet og rolle som forbrugere, de er symboler på vores distancering fra os selv og fra det guddommelige og de er kisten, der bygges efter vores lyst til komfort.

De er en afspejling af vores mistede identitet og næsten udelukkede livskraft i et samfund overvældet af angst og syntetisk underholdning.

Det gyldne tal's relevans

I menneskets historie har utallige videnskabsfolk, kunstnere og arkitekter søgt at afkode hemmelighederne i den guddommelige skabelsesakt, hvorved de har udviklet matematiske systemer og kunstneriske proportioner for at nærme sig det Fuldkomne.

Anvendelsen af det gyldne tal er et af de mest bemærkelsesværdige systemer til beskrivelse af skønhedens mysterium. Den første definition, vi kender er givet af Euclid's Elementer (græsk: Στοιχεῖα) i 300 f. kr.: „En lige linje siges at være opdelt i det gyldne snit, når den oprindelige hele linje har det samme forhold til den største del af linjen, som den største del af linjen har til den mindre. [(a+b)/a = a/b]“. (<http://www.wikipedia.com>)

Et andet nært forbundet emne er Fibonacci talrække, som først blev introduceret i Europa i år 1200 af matematikeren Leonardo af Pisa, som også kaldtes Fibonacci, mens talrækken var kendt i Indien selv før vor tidsregning under navnet *mātrāmeru* (taktens bjerg): Efter de to første tal (0 og 1), er hvert tal summen af de to foregående tal. De første Fibonacci tal i rækken er: 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8 osv. Forholdet mellem to tal, der kommer efter hinanden i rækken, kommer nærmere og nærmere det gyldne tal; jo længere vi kommer frem. Dette illustreres i Fibonacci spiralen (hvor kvadraternes sider har samme længde som F. talene, der danner rektangler, hvis proportioner kommer nærmere og nærmere det gyldne tal). Man kan sige, at det gyldne tal er som en akse, omkring hvilken Skabelsen udfolder sig. Det gyldne tals matematiske navn φ ("phi"), blev givet i det 20ende århundrede efter den græske skulptør Phidias, som siges

at have anvendt det gyldne tal i mange af sine skulpturer, heriblandt også friserne på Parthenon Templet på Akropolis. Numerisk kan φ defineres således:

$$\varphi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \approx 1.618\ 033\ 989\ 0.$$

Arkitektur

Etymologisk består ordet arkitektur af stammen *archi-* ("først", "arbejdsgiver", "chef", "principal") hvilket betegner de første ting, de mest grundlæggende eller de basale og *textura* („web“, „tekstur“, „struktur“), hvilket er forbundet med ordet tekton („bygmester“, „tømrer“). Ordet arkitekt betegner således en "bygge mester". Ordet arkitektur defineres derfor som kunsten og videnskaben at designe og rejse bygningsværker – og mere generelt i organiseringen af delene eller af strukturen.

At bygge betyder at skabe og ordensopstillingen betegner i sin bedste betydning skabelse af harmoni. Proportionssystemer er nært forbundet med dette. De har altid haft til hensigt at skabe et samspil, et lille univers. Der findes andre indfaldsvinkler til dette, så som benyttelsen af rytme, materialer, former, farver, symboler osv. Princippet er dog det samme: at forbinde delene med hinanden og med helheden: at forbinde bygningen med sine omgivelser, rummene til bygningen som helhed, vinduer og døre til facaden osv. Det gyldne tal er et eksempel på dette princip.

I arkitekturteorier finder vi også begrebet 'husly' i en bredere betydning, dvs. skabelsen af et trygt og sikkert rum, som passer til bestemte funktioner. Fra arkitekturens begyndelse har dens højeste funktion været rummets helliggørelse, dvs. definitionen af et rum, forbundet med ritualer eller andre spirituelle aktiviteter, hvor mennesket kan forenes med det Guddommelige Absolutte hinsides

det tilsyneladende, fysiske udtryk, sådanne hellige rum vi finder vi især i Stonehenge, Templer, kirker osv.

Det gyldne tals anvendelse i arkitekturen

De græske templer illustrerer dette tydeligt i fx Parthenon på Akropolis, hvor alle rektangler er i det gyldne snit. Her genfinder man let princippet om delen i helheden. Fra samspillet med helheden til hver enkelt detalje er der anvendt et tydeligt harmonisk system af proportioner.

I renæssancens arkitektur finder vi flere eksempler, det gyldne snit ses i facaden på Notre Dame, og Fibonacci talrække findes i facaden på Reims Katedral: Selvom det er forskellige stilarter, så er princippet det samme, hvilket viser, at der er plads til uendeligt mange stilarter, netop som i naturen. I den moderne arkitektur brugte Le Corbusier det gyldne tal og Fibonacci talrækken til at skabe et system af antropomorfe mål, som han kaldte Modulor. Han anvendte det dog meget frit (som for eksempel i hans sidste mesterværk Notre Dame de Haut i Ronchamp, så det er kun i villa Stein, at vi finder en tydelig proportion, der er baseret på Fibonacci talrækker.

Spirituel betydning

Forholdet mellem tal sker altid i en proportionsfordeling, generelt er a/b = c/d. Proportionsforholdet udgør forbindelsen

mellem tallene, dvs. mellem delene i ligningen: a er for b hvad c er for d. Den perfekte proportion er den, der ikke blot forbinder delene med hinanden men også med helheden. Dette er det gyldne tal eller det gyldne snit (proportion): a/b = (a+b)/a. Det er trinnet fra det dualistiske princip til det holistiske princip, som ikke tilfældigt kaldes "Divina Proportione" eller det gyldne snit. I den gnostiske tradition er guldfarven forbundet med alkymistens guld, som er målet for hans højeste søgen. Den metaforiske beskrivelse af forvandlingen af bly til guld henviser til den praktiserendes gradvise vækkelse af Selvet, den fuldkomne indre transformation til at være et spirituelt oplyst væsen. På samme måde bruges guld i de religiøse ikoner, til at illustrere helgenernes glorie.

Det er det samme princip, som står skrevet på smaragdtavlen, som er et grundlæggende værk udi menneskets visdom og spiritualitet: "Det, som er oppe er ligesom det, der er nede; det som er nede er ligesom det, der er oppe". Det samme siger Jesus med andre ord: "Jeg er i Faderen og Faderen er i mig. (John 14:10). Det kaldes også for loven om overensstemmelse eller for universets holografiske princip, hvor selv skabelsens mindste detalje kan genfindes i hele universet. Alting reflekterer alting indeni sig selv. Dette kan vi nogle gange opleve i dyb meditation eller i ekstatiske oplevelser, som kan være fremkaldt af overvældende kærlighed eller af naturens

skønhed. Pludselig oplever vi hele universet inde i os selv, mens vi samtidig smelter ind i det. I moderne videnskab er det holografiske princip en af grundstenene i kvantefysikken.

Det gyldne tal eksemplificerer alle disse aspekter. Vi kan således sige, at det gyldne tal er forholdenes dronning og resonansen med det guddommelige. Det viser delene tilbage til helheden og helheden til delene. Mikro reflekteres i makro og omvendt. Det gyldne tal er en guddommelig gave, der giver os et konkret værktøj til at anvende disse principper bevidst. Hvis vi ønsker at bygge vores hus som en perfekt afspejling af den guddommelige skabelse og integration i den guddommelige harmoni, kan vi forbinde alle enkeltdele til helheden ved hjælp af det gyldne tal. Det gyldne tal viser os, at en sand arkitekt eller den sande kunstner samtidig er en fantastisk videnskabsmand.

Arkitektens sande og fornemme opgave bliver følgelig at skabe bygninger, der harmonisk bevarer, fortsætter og vedligeholder den guddommelige proportion i en uhindret strøm, og derved at tilbyde disse harmonier for mennesket, som boliger, templer og strukturer, der vække disse harmonier og på denne måde hjælper mennesket til at leve i fuldkommen harmoni, skønhed og lykke og i sidste ende til at realisere sit eget højeste potentiale; enheden med det Guddommelige.